

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE

DEEMED UNIVERSITY

Pune- 411 006

M.A. Semester-end Examination – Sanskrit & Lexicography

SL 301: Nirukta and Sanskrit Lexicons

-समय:- 2.30 to 4.30pm

गुणा:- ५०

सूचना- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

दिनाङ्कः -12/12/22

प्रथमो विभागः

सविस्तरं द्वयोः उत्तरे लिखत ।

गुणाः ३०

१. आयुर्वेदविषयककोशानधिकृत्य विस्तरेण लिखत।
२. विषयविशिष्टकोशानधिकृत्य सविस्तरं लिखत ।
३. आदित्यनामधेयानां निर्वचनानि स्पष्टीकुरुत।

द्वितीयो विभागः

चतस्रः टिप्पणीः लिखत ।

गुणाः २०

१. उच्चावचाः पदार्था भवन्तीति गार्ग्यः।
२. चत्वारि पदजातानि।
३. निघण्टवः कस्मात्।
४. न निर्बद्धा उपसर्गा अर्थान् निराहुरिति शाकटायनः।
५. संस्कृतकोषाणां परिभाषा।
६. धन्वन्तरिनिघण्टुः।

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE

DEEMED UNIVERSITY

Pune- 411 006

M.A. Semester-end Examination – Sanskrit & Lexicography

SL-302: Mṛcchakaṭīka & Daśarūpaka

समय:- 2.30 to 4.30pm

गुणा:- ५०

सूचना- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

दिनाङ्कः -14/12/22

प्रथमो विभागः

सविस्तरं द्वयोः उत्तरे लिखत ।

गुणाः ३०

१. मृच्छकटिके वर्णितां सामाजिकं परिस्थितिं राजनीतिं च स्पष्टीकुरुत ।
२. पञ्चविधार्थप्रकृतिं विवृणुत ।
३. मृच्छकटिकस्य नवमाङ्कस्य समीक्षां कुरुत ।

द्वितीयो विभागः

चतस्रः टिप्पणीः लिखत ।

गुणाः २०

१. चारुदत्तः
२. विष्कम्भकः
३. अङ्कावतारः
४. प्रकरणम्
५. नाटिका
६. कर्णाटकलहः

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE

DEEMED UNIVERSITY

Pune- 411 006

M.A. Semester-end Examination – Sanskrit & Lexicography

SL 303 : Veda III : R̥kprātiśākhyā and Vedic Grammar

-समय:- 2.30to 4.30pm

गुणा:- ५०

सूचना- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

दिनाङ्कः -19/12/22

प्रथमो विभागः

सविस्तरं द्वयोः उत्तरे लिखत ।

गुणाः ३०

१. ऋग्वेदप्रातिशाख्यस्य वर्णमालामधिकृत्य निबन्धो लेखनीयः ।
२. वैदिकसंस्कृते षत्वविवेचनम् उदाहरणानि च लिखत ।
३. वैदिकभाषायां दीर्घत्वविषये सोदाहरणं चर्चा कुरुत ।

द्वितीयो विभागः

चतस्रः टिप्पणीः लिखत ।

गुणाः २०

१. अन्वक्षरसन्धिः
२. क्षैप्रसन्धिः
३. स्वरभक्तिः
४. वैदिकभाषायां त्वान्त-ल्यबन्त-रूपाणि
५. वैदिकभाषायां प्रातिपदिकानाम् आदेशाः
६. यजुर्वेदे एङ्-निमित्तेन प्रकृतिभावः

*****

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE

DEEMED UNIVERSITY

Pune- 411 006

M.A. Semester-end Examination – Sanskrit & Lexicography

SL 304: Vyākaraṇa III : Mahābhāṣya: Paspāsāhnika and Pratyāhārāhnika

समय:- 2.30 to 4.30pm

गुणा:- ५०

दिनाङ्कः -19/12/22

-सूचना- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

प्रथमो विभागः

सविस्तरं द्वयोः उत्तरे लिखत ।

गुणाः ३०

१. पस्पशाह्निकविषयकं निबन्धं लिखत ।
२. व्याकरणशास्त्रस्य प्रयोजनानि लिखत ।
३. अकारस्य विवृतोपदेशः आकारग्रहणार्थः । विवेचयत ।

द्वितीयो विभागः

चतस्रः टिप्पणीः लिखत ।

गुणाः २०

१. गौरित्यत्र कः शब्दः ।
२. शब्दस्य ज्ञाने धर्म उत प्रयोगे ।
३. अप्रयुक्तशब्दाः ।

४. अर्थवन्तो वर्णाः ।

५. अयोगवाहाः ।

६. लृकारस्योपदेशः ।

*****

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE

DEEMED UNIVERSITY

Pune- 411 006

M.A. Semester-end Examination – Sanskrit & Lexicography

SL 305: Darśana-3

समय:- 2.30 to 4.30pm

दिनाङ्कः -19/12/22

सूचना- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

गुणाः- ५०

प्रथमो विभागः

सविस्तरं द्वयोः उत्तरे लिखत ।

गुणाः ३०

१. 'शरीरयात्रापि च ते न प्रसिद्धेदकर्मणः' रामानुजभाष्यानुसारेण स्पष्टीकुरुत ।
2. यमाः एवं तेषां सिद्धयः विवृणुत ।
3. योगशास्त्रानुसारेण विवेकिनः सर्वं दुःखमेव कथं भवति ?

द्वितीयो विभागः

चतस्रः टिप्पणीः लिखत ।

गुणाः २०

१. प्रकृतेर्गुणसम्मूढाः सज्जन्ते गुणकर्मसु । तानकृत्स्नविदो मन्दान्कृत्स्नविन्न विचालयेत् ।
२. सर्वभूतस्थमात्मानं सर्वभूतानि चात्मनि । ईक्षते योगयुक्तात्मा सर्वत्र समदर्शनः ।
३. बन्धुरात्मात्मनस्तस्य येनात्मैवात्मना जितः । अनात्मनस्तु शत्रुत्वे वर्तेतात्मैव शत्रुवत् ।
४. वितर्कबाधने प्रतिपक्षभावनम् ।
५. तदभावात्संयोगाभावो हानं तद्दृशेः कैवल्यम् ।
६. द्रष्टा दृशिमात्रः शुद्धोऽपि प्रत्ययानुपश्य ।

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE

DEEMED UNIVERSITY

PUNE-411006

M.A. Semester-end Examination: Sanskrit and Lexicography

Paper Code- SL306: Sāhitya: Dhvanyāloka and Buddhacarita

Time- 2.30 to 4.30pm

Maximum marks 50

Note: ALL Sections are compulsory

Date 19/12/ 2022

सूचना - सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

प्रश्नः १ . सविस्तरं द्वयोः उत्तरे लिखत ।

गुणाः ३०

१. ध्वन्यालोकस्य प्रथमोद्योते वर्णितान् विषयान् सङ्क्षेपतः उपपादयत ।
२. आनन्दवर्धनाचार्यस्य परिचयं कारयित्वा तत्कृतग्रन्थानां विषये सविस्तरं लिखत ।
३. मारराजकुमारयुद्धवर्णनम् ।

प्रश्नः २. चतस्रः टिप्पणीः लिखत ।

गुणाः २०

१. आदिकवेर्वाल्मीकेः निहतसहचरीविरहकातरक्रौञ्चाक्रन्दजनितः शोक एव श्लोकतया परिणतः ।
२. स्वेच्छाकेसरिणः स्वच्छस्वच्छायायासितेन्दवः । त्रायन्तां वो मधुरिपोः प्रपन्नार्तिच्छिदो नखाः ॥
३. न च तेषामेषा दशा श्रूयते । तस्मात् प्रवादमात्रं ध्वनिः ।
४. राजकुमारस्य मन्त्रिसुतैः सह वनविहारवर्णनम् ।
५. मारसेनायाः वर्णनम् ।
६. राजकुमारशाक्यराजसंवादः ।

*****

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune- 411 006

M.A. Semester-end Examination –Sanskrit & Lexicography

SL-307: Sanskrit Linguistics

Time: 11to1.00pm

Note: ALL Sections are compulsory

Maximum marks 50

Date 21/12/22

SECTION A

Answer any TWO essay type questions from the following:

Marks 30

1. Discuss the accents as उदात्त, अनुदात्त, स्वरित with examples.
2. Elaborate on the लक्षणा.
3. Discuss the rule: कर्मणि द्वितीया.

SECTION B

Answer any FOUR short notes from the following:

Marks 20

1. अयोगवाहाः
2. मात्राव्यवस्था
3. जहदजहत्स्वार्था
4. आसत्तिः
5. असोढः किम् । शत्रून् पराजयते ।
6. आधारस्त्रिधा ।